

GAROZAS PAMATSKOLAS ZIŅAS

Janvāris - Marts 2024

DALĪBA PROJEKTOS 1. LPP.

MĀCĪBU PROCESS 2.-16. LPP.

AKTUALITĀTES 17-20. LPP.

Erasmus + projekti Garozas pamatskolā

Mēs varam dažādi izteikt to, ko jūtam un piedzīvojam. Kas mūs priecē vai skumdina, kas mūs aizrauj vai, kas mums ir vienaldzīgs. Un varbūt šis gabaliņš no tevis kādam tiks nodots...

Garozas pamatskola uzsāk dalību Erasmus + projektā “Erdkinder Montessori & Farm School”.

Projekta mērķis: izmantojot “Montessori Erdkinder un Farm School” metodi, veicināt ilgtspējības, vides apziņas un rūpes par vidi principus, paaugstināt partnerinstitūciju īstenoto aktivitāšu kvalitāti, kā arī veidot kapacitāti kopīgai rīcībai starpvalstu līmenī un sekmēt darbības starptautisko raksturu.

Garozas pamatskolas izglītojamie aprīlī dosies mobilitātē uz Nīderlandi - Erasmus + akreditācijas ietvaros.

Skolēni ir priecīgi par iespēju piedalīties starptautiskos projektos, jo tā ir iespēja uzlabot angļu valodas prasmes.

Dalība projektā sniedz iespējas paplašināt redzes loku un piepildīt sapni par ceļošanu uz citām valstīm.

Eva Čata, direktora vietniece
audzināšanas jomā

IZGLĪTĪBAS PROCESS

LEPOJAMIES AR MŪSU AUDZĒKŅU SASNIEGUMIEM!

Jaunieši pēta ekoloģisko dārzkopību: veido nākotnes zināšanas un ilgtspējīgu praksi

14. februārī Garozas pamatskolā norisinājās **ECO GARDEN** konkurss. Konkurssā piedalījās 1.-5.klašu audzēkņi. Pasākumā piedalījās 5 komandas pa trim dalībniekiem katrā. Konkurssā 1. vietu ieguva 5.kl. komanda - Dominiks Maskuļuns, Eduards Gleizups un Roberts Zahniks.

Dalībnieki stāsta: "Konkursā mēs uzzinājām par dārzeni kāli un par visādām maz zināmajām dārzenu šķirnēm, ko var iestādīt dārzā. Bija praktiskie uzdevumi un mīklas. Mums bija interesanti uzzināt par jauniem dārzeniem un sašķirot pupiņas pa šķirnēm. Bija sagatavotas arī interesantas prezentācijas par dārzeniem. Mums bija jāmin krustvārdu mīkla un interesants uzdevums vietnē kahoot."

Balvās atjautīgākie un zinošākie izglītojamie saņēma diplomus un šokolādes.

Ekoloģiskā dārzkopība skolēniem sniedz iespēju pilnībā saprast pārtikas ražošanas procesu, no sēklas līdz galamērķim, un veicina ciešāku saikni ar dabu. Jaunieši arī novērtē ekoloģiskās dārzkopības piedāvāto iespēju audzēt pārtiku bez pesticīdiem un ķīmiskā mēslojuma, kas nodrošina veselīgāku un dabīgāku uzturu.

Lai veicinātu šo interesi un sapratni, jaunieši aktīvi iesaistās ekoloģiskās dārzkopības projektos un pētniecībā, kā arī mācās par ekoloģijas principiem un ilgtspējīgu resursu izmantošanu.

Tādējādi izglītojamās veidojas nākotnes zināšanas un ilgtspējīga prakse, kas var veicina dzīvesveidu, kas respektē dabu un vidi.

Solvita Cukere un žurnālistikas pulciņa jaunieši

Sveču dienā satiekas mūsdienu simbolisms un latviskās tradīcijas

Kāds gan būtu gada tumšākais laiks no Adventa līdz Sveču dienai bez aromātiskām svecēm. Siltums, gaišums un smarža, ko izstaro sveču liesmiņas, jebkurus svētkus padara spožākus, siltākus un gaišākus.

Sveču diena - 2. februāris ne tikai latviešiem ir nozīmīga svētku diena, tā tiek svinēta daudzās kultūrās visā pasaulē. Šis diena ir bagāta ar simbolismu, ticējumiem un tradīcijām, ko šajā dienā, kopīgi darbojoties, cenšamies nodot izglītojamiem.

Sveces ir gaismas un cerības simbols, un tās bieži tiek dedzinātas, lai sniegtu siltumu un komfortu. Dažādās kultūrās sveces ir saistītas ar dažādiem ticējumiem un rituāliem.

Kopīgi darbojoties ar skolotāju Aiviju, skolēni pārliecinājās, ka sveču liešana ir laikietilpīgs process. Vidēji vienas sveces gatavošanas laiks no ieliešanas brīža figūriņā līdz pilnībā gatavai svecei aizņem aptuveni 2 stundas. Kopējo veikumu varēja aplūkot skaistā sveču izstādē skolas gaitenī.

Sveču diena ir atgādinājums par to, cik svarīgi ir atcerēties un godināt mūsu tautas pagātni un kultūrvēsturisko mantojumu.

Solvita Cukere, sadarbībā ar žurnālistikas pulciņa audzēkņiem.

Eco Garden pulciņa dalībnieki uzsāk dārza sezonu!

Pulciņa dalībnieki ļoti gaida pavasari, jo tad sāksies ilgi gaidītie dārza darbi. Lai pavasarī būtu, ko dārzā stādīt, pulciņa dalībnieki audzēs stādus uz palodzes klasē. Februāra beigās jau ir iesēti puravi, pētersīļi, paprika un tomāti u.c.

Šodienas izglītības sistēma cenšas iesaistīt skolēnus arī dažādās praktiskās aktivitātēs, kas papildina viņu mācību pieredzi un veicina prasmes, kas būs noderīgas dzīvē. Viens no šiem virzieniem ir dārzkopība skolu teritorijās, kurā skolēni tiek aicināti piedalīties dārzenu un garšaugu audzēšanā.

Šāda iniciatīva nodrošina praktisku pieredzi dabā, kas papildina teorētiskās zināšanas ar praktisku darbošanos. Skolēni iemācās par dārzenu un garšaugu audzēšanas procesu, dabas cikliem un ekosistēmu, kas veicina viņu izpratni par vides ilgtspējību un saistību ar dabu.

Turklāt dārzkopība veicina sadarbību un komandas darbu, jo skolēni strādā kopā, lai aprūpētu dārzu un gūtu ražu. Tas netieši arī veicina veselīgu ēšanas paradumu attīstību un izpratni par to, kur un kā tiek audzēti pārtikas produkti.

Raksts tapis sadarbībā ar Evu Čatu, direktora vietnieci audzināšanas jomā

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Barikāžu aizstāvjus atceramies pie atmiņu ugunsкура

Barikādes pamatoti tiek pieminētas kā viens no nozīmīgākajiem lūzuma punktiem, kas veicināja Latvijas neatkarības atgūšanu. Barikāžu pieredze joprojām dzīvo to dalībnieku stāstos un atmiņās. Katru gadu uz pasākumu tiek aicināti šo notikumu dalībnieki, kuri dalās pārdzīvotajā un sniedz atbildes uz skolēnu jautājumiem.

18. janvāra pēcpusdienā pie Garozas pamatskolas tika iedegts ikgadējais piemiņas ugunskurs Barikāžu notikumu atcerei. Šogad pie skolēniem viesojās Jelgavas novada priekšsēdētāja vietniece Ilze Vītola, Garozas ciemata iedzīvotāji – Staņislavs Jakovels, Andris Gutpelcs un Salgales pagasta kultūras pasākumu organizatore Anda Plikša. Viesi dalījās savās atmiņās par pieredzēto un novēlēja arī skolēniem būt drosmīgiem un gataviem jebkurā brīdī iestāties par savu valsts brīvību.

Pasākuma laikā skolēni varēja pārbaudīt savas zināšanas piedaloties vēstures skolotājas Ērikas Vugules izveidotā viktorīnā. Paldies Andai Plikšai par sarūpētajām balvām viktorīnas dalībniekiem.

Noslēgumā, kā jau ierasts skolotāji, viesi un skolēni varēja mieloties ar ievārījuma maizītēm un dzert zāļu tēju no skolas Eco Garden savāktajām tējas zālītēm. Paldies skolniecei Samantai Kučkovai no SMU par sagatavotajām dāvaniņām mūsu viesiem.

Kopīgi secinām, ka arī pēc vairāk nekā trim gadu desmitiem ir tik svarīga jaunās paaudzes spēja izprast 1991. gada janvāra barikāžu pieredzi. Šis pasākums ir mēģinājums sniegt iespēju paskatīties uz tā laika notikumiem ar jauniešu acīm. Barikādes pamatoti tiek pieminētas kā viens no nozīmīgākajiem lūzuma punktiem, kas veicināja Latvijas neatkarības atgūšanu.

“Manai paaudzei barikādes ir lielākais mūža notikums. Lai kādi dokumenti un vērtējumi būtu vēsturnieku rīcībā, Barikāžu stāsts paliks mūžībai kā tautas cīņa par brīvību. Tā laika fotogrāfijas un atmiņas ar tipisku padomju dzīves atmosfēru paliks neizdzēšamā tautas atmiņā,” stāsta notikumu aculiecinieki.

Jaunieši dalās domās par piemiņas pasākumu:

8.kl. jauniešu uzskati: *“Mums tomēr svarīgi uzzināt par notikumiem, kas kādreiz bija. Tas var palīdzēt vēstures stundās un labāk izprast notikumus pasaulē. Ir svarīgi vecākiem uz šādiem pasākumiem iet kopā ar saviem bērniem.”*

9. kl. jaunieši uzskata: *“Kopīgi pasākumi veido vienotības sajūtu un patriotismu. Barikāžu atcere palīdz labāk izprast savus vecākus un vecvecākus.”*

6.kl. stāsta: *“Mēs pateicamies cilvēkiem, kuri aizstāvēja mūs un mūsu Latviju. Interesanti uzzināt, kā dzīvoja un domāja mūsu vecāki, kad bija jauni.”*

7.kl. dalās pārdzīvotajā: *“Interesanti klausīties Barikāžu dalībnieku atmiņu stāstos. Protams kopīgs pasākums ziemā pie ugunsкура ar tēju un pīrādziņiem satuvina dalībniekus.”*

Solvita Cukere, Eva Čata un žurnālistikas pulciņa audzēkņi

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Iepazīstam vecāku profesijas!

Janvārī e-klasē tika veikta skolēnu vecāku aptauja par to, kā viņi ģimenē iepazīstina bērnus ar savu karjeras ceļu, profesionālo izvēli un darbības jomu.

Uz vecākiem uzdotajiem jautājumiem tika saņemtas sekojošas atbildes:

Vai Jūsu bērns zina kādas mācību iestādes vecāki ir absolvējuši?

Nē-16%

Jā- 74%

Nav bijis laika pastāstīt bērnam 5%

Nedomāju, ka tas ir bērnam nozīmīgi 5%.

Vai Jūsu bērns zina ar ko nodarbojas Jūsu tuvākie radnieki- māšas, brāļi brālēni, vecvecāki, brālēni, krustvecāki?

Jā zina par visiem tuviniekiem 58%

Zin tikai par dažiem 36%

Neesam par to ģimenē runājuši 5%

Tas bērniem nav svarīgi 0%

Vai Jums būtu iespēja atrast laiku – vienu mācību stundu. lai sava bērna klasei izstāstītu par savu profesiju vai hobiju, kuru iespējams attīstīt?

Jā, esmu gatavs, iepriekš saskaņojot tikšanās laiku 12%,

Nevēlos 74 %,

Varētu, ja skolas karjeras speciālists palīdzēs sagatavoties 12%.

Paldies, septiņiem drosmīgajiem audzēkņu vecākiem, kuri ir ieinteresēti piedalīties skolas dzīvē, gatavi ziedot savu laiku, lai skolēnus iepazīstinātu ar savu profesiju un iedvesmotu nākotnē izvēlēties šo darbības jomu. Ar šiem vecākiem sazināsimies personiski un gaidīsim uz tikšanos skolā jau martā pasākumā "Profesiju duelis!"

Solvita Cukere, karjeras izglītības speciālist

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Jauniešu mode un stils

Garozas pamatskolā arī šogad, lai ienestu krāsas un pavasara vēsmas skolā, no 22.01. – 26.01., skolēni un skolotāji piedalījās skolēnu domes piedāvātajā aktivitātē “Krāsu un stila nedēļa”. Katrai dienai bija sava tēma – ‘Bārbijas un Keni”, “Neona diena”, “Baltā un melnā diena”, “Pasaku varoņu un slavenību diena”. Par aktīvu dalību klases saņēma saldu pārsteigumu no skolēnu domes. Šogad aktīvākie bija 1., 3. un 7.klases skolēni.

Jauniešu modes un stila pasaule ir pastāvīgi mainīga un daudzveidīga, atspoguļojot jauniešu kultūras un sabiedrības attīstību. Šodienas jaunieši ir aktīvi iesaistīti modes izpratnē, izmantojot to kā pašizpaušmes veidu, bet vienlaikus izceļoties ar dažādiem un unikāliem stila risinājumiem, atklājās karjeras izglītības nodarbībās par stilu un modi darba pasaulē.

Sociālajos tīklos un digitālajā pasaulē modes ietekme ir neapraķstāma. Jaunieši gūst iedvesmu no interneta slavenībām, modeļiem un ievērojamiem cilvēkiem, daloties savos stila risinājumos. Šī neformālā modes kopiena veicina individualitāti un eksperimentēšanu ar dažādiem stila elementiem.

Izteismīgs un komfortabls stils ir kļuvis par jauniešu modes sastāvdaļu. Dažādu krāsu kombinācijas, neparasti raksti un rotājumi palīdz jauniešiem izcelties un paust savu personīgo stilu. Kāds varētu izvēlēties izteismīgu māksliniecisko tērpu, bet cits - minimālisma un sportisko pieeju.

Sporta apģērbs un iedvesmojoši sporta zīmoli arī ietilpst jauniešu modes pasaulē. Pat, ja cilvēks nav profesionāls sportists, sportiskais stils tiek integrēts ikdienas apģērbā, radot ērtu un modernu izskatu. Šis stila virziens savā veidā veicina arī aktīvu dzīvesveidu.

Lai arī mode un stils bieži mainās, viens no konstantiem jauniešu stila elementiem ir pašizteiksme. Jaunieši izmanto modi, lai izteiktu savas domas, jūtas un identitāti. Modes pasaule piedāvā daudzveidīgu izvēli, ļaujot jauniešiem brīvi paust sevi un piesaistīt uzmanību ar savām stila izvēlēm. Turklāt, tas ir ne tikai veids, kā izskatīties labi, bet arī veids, kā radīt saikni un kopīgas vērtības ar citiem jauniešiem, veidojot jaunas modes un stila tendences.

Noslēgumā jaunieši pastāstīja, ka modes un stila nodarbības palīdzēja arī iepazīt etnostilu un apzināties un radoši paust sapratni par latviskajām vērtībām. Meitenes uzsver, ka viņām bija interesanti vērot prezentācijās dažādu materiālu, latvisko zīmju, ziedu un rokdarbu tehniku sintēzi.

Vairākus jauniešus ieinteresēja iespējas pēc pamatskolas beigšanas turpināt mācības Jelgavas Amatu vidusskolā par frizieri vai apgūt kādu no radošajām profesijām Rīgas Mākslas un mediju tehnikumā.

Arī pedagogi atzīst, ka svarīgi jau pamatskolā audzēkņus mērķtiecīgi virzīt uz profesionālo izglītību. Lai tie jaunieši, kuri nedomā studēt augstskolās, izvēlas apgūt profesionālās iemaņas un praksi, kas ļoti svarīga pēc skolas beigšanas, uzsākot pastāvīgo dzīvi un darba gaitas.

Solvita Cukere, karjeras izglītības speciāliste

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Valentīndiena aizvadīta mūzikas skaņās

Jaunieši var svinēt Valentīndienu daudzos dažādos veidos, atkarībā no viņu personīgajām interesēm. Skolā šajā dienā tradicionāli tiek organizēta Popiela, kur var radoši izpausties gan skolēni, gan pedagogi.

Valentīndiena ir svētki, kas piepilda cilvēku sirdis ar mīlestību un prieku. Daži jaunieši Valentīndienā izvēlas viens otram dāvināt nelielas dāvanas, lai parādītu savu mīlestību un rūpes.

Dāvanas var būt gan mākslinieciskas, gan praktiskas, atkarībā no personīgajām interesēm. Skolas telpas ir izrotātas svētku noskaņās.

Galvenais ir tas, ka Valentīndiena ir iespēja izteikt mīlestību un rūpes, kā arī svinēt to kopā ar cilvēkiem, kuri mums ir svarīgi, neatkarīgi no tā, kā tiek izvēlēts to darīt.

Šī diena atgādina mums arī cik svarīgi ir izrādīt mīlestību un cieņu ikdienā, nevis tikai vienu reizi gadā.

Solvita Cukere un žurnālistikas pulciņa audzēkņi

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Pieaugušajiem jāiesaistās jauniešu digitālajā ikdienā

Jaunieši arvien biežāk saskaras ar nepatīkamiem izaicinājumiem interneta vidē. Par spīti pieredzes trūkumam, saspīlējumus jaunieši lielākoties risina paši. 84% atzīst, ka nelūdz palīdzību skolotājiem, bet 70% aptaujāto neiesaista arī vecākus, liecina Samsung Skola nākotnei veiktā aptauja. Lai palīdzētu jauniešiem novērst problemātisku situāciju veidošanos, iesakām pieaugušajiem pašiem aktīvāk iesaistīties jauniešu digitālajā ikdienā.

Vairāk nekā 70% jaunieši norāda, ka viņu aktivitātes internetā atšķiras no darbībām reālajā dzīvē. Paviršība, nevērība, kā arī rupjības - šo iemeslu dēļ bieži vien rodas pārpratumi un nevajadzīgi konflikti. Problēmsituācijās jaunieši nereti paliek viens.

Mūsdienās skolas vecuma bērni itin veikli orientējas interneta pasaulē un sociālajos tīklos, un, nonākot sarežģītās situācijās, tās cenšas risināt paši. Tomēr, lai arī vairums (71%) aptaujāto norāda, ka skolā ir pietiekami daudz informācijas par to, ko darīt, ja internetā nākas saskarties ar problēmām, prakse liecina, ka jauniešiem pietrūkst pieredzes un prasmes konfliktsituāciju veiksmīgai risināšanai.

Lai iedrošinātu bērnu dalīties, ne tikai ar ikdienas notikumiem, bet arī ar izaicinājumiem, vecākiem biežāk jāatvēr laiks sarunām - reizēm pietiek kaut ar kvalitatīvām 15-30 minūtēm, taču svarīgi tās atrast katru dienu. Sarunās jāizvairās no jautājumiem "vai tu izmācījies?", "vai esi sakārtojis istabu?", kas neveicina bērna iesaisti dialogā. Jautājumus vēlams formulēt atvērtus, lai bērns brīvi var veidot savu stāstījumu. Gan vecākiem, gan pedagogiem vairāk jāpievērš uzmanība bērna ikdienas uzvedībai, fiksējot neraksturīgu izturēšanos, nervozitāti, noslēgtību vai agresivitāti, kuras cēlonis varētu būt neatrisinātas problēmsituācijas tiešsaistē. Pieaugušo līdzdarbošanās veicinās veiksmīgāku situāciju pārvarēšanu un mācīs jauniešiem nebaidīties vērsties pēc palīdzības. Izjutot atbalstu, jaunieši kļūs atvērtāki, emocionāli stabilāki un pašapzinīgāki, kas ir vieni no būtiskākajiem priekšnosacījumiem, lai mācītos citus problēmu risināšanas paņēmienus. Ieguvēji būs arī pieaugušie, jo aktīvāka iesaiste bērnu digitālajā ikdienā uzlabos arī savstarpējās attiecības.

Tas spētu novērst interneta problēmsituāciju veidošanos jau sākumpunktā.

Plašāk par programmu: www.skolanakotnei.lv

Iespēja uzzināt jaunāko: www.facebook.com/samsungskolanakotnei

Raksts tapis sadarbībā ar Samsung Skola nākotnei

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Lauksaimniecība, mežsaimniecība – stabilas nākotnes profesijas!

Latvijā katastrofāli trūkst izglītotu augkopju, biškopju, dārzkopju, lauksaimniecības mehanizatoru, lopkopju, zirgkopju, mežsaimnieku un veterinārmedicīnas asistentu.

LLKC veiktā skolu jauniešu aptauja 6.-9.klašu grupā vecumā no 13-18 gadiem parādīja, ka 70% no aptaujātajiem 1552 jauniešiem, nezina, kur var apgūt ar lauksaimniecību saistītās profesijas. Tikai 30% respondentu nosauca LBTU, bet profesionālās izglītības iestādes pieminētas tika vien retās atbildēs.

Karjeras izglītības nodarbībās februārī 6.-9.klašu izglītojamie uzzināja, ka Latvijā lauksaimniecisko izglītību dažādās nozarēs iespējams iegūt 15 profesionālās izglītības iestādēs.

Jaunieši guva ieskatu, zināšanas un izpratni par lauksaimniecības nozaru profesionālo izglītību Latvijā šādās kvalifikācijās: augkopis, augkopības tehniķis, biškopis, dārzkopis, dārzkopības tehniķis, lopkopis, lopkopības tehniķis, lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā, lauksaimniecības mehanizācijas tehniķis, mežsaimniecības tehniķis, veterinārmedicīnas asistents.

Jauniešiem profesionālās izglītības iespējas ir pieejamas visā valstī, lai Latvijā būtu gudri un kvalificēti speciālisti kā zemnieku saimniecībās, tā lauksaimniecības uzņēmumos un organizācijās.

Pat, ja jaunietim nav savas zemnieku saimniecības, kurā praktizēties, bet lauksaimniecības profesijas patīk un interesē, mācību procesā pieredzi varēs gūt kādā no 26 modernām prakšu saimniecībām visā Latvijā.

Karjeras izglītības speciāliste: *“Izvēlies skolu, apgūsti profesiju un zini - sekmīgi audzēkņi šajās skolās ik mēnesi saņem stipendiju līdz 150 EUR!”*

IZGLĪTĪBAS PROCESS**Latvijā lauksaimniecisko izglītību iespējams iegūt 15 profesionālās izglītības iestādēs:**

1. [Bebrenes vispārizglītojošā un profesionālā vidusskola](#) (Zirgkopība, Veterinārmedicīna);
2. [Bulduru Dārzkopības vidusskola](#) (Augkopība, dārzkopība);
3. [Daugavpils Būvniecības tehnikums. Izglītības programmas īstenošanas vieta "Viški"](#) (Augkopība. Lauksaimniecības mehanizācija);
4. [Jēkabpils Agrobiznesa koledžas Barkavas struktūrvienība](#) (Augkopība);
5. [Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Cīravas teritoriālā struktūrvienība](#) (Lauksaimniecības mehanizācija);
6. [Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālā struktūrvienība](#) (Augkopība);
7. [Kandavas Lauksaimniecības tehnikums](#) (Lauksaimniecības mehanizācija);
8. [Malnavas koledža](#) (Lopkopība. Augkopība. Dārzkopība. Lauksaimniecības mehanizācija);
9. [Ogres tehnikums](#) (Biškopība. Mežsaimniecība);
10. [Ogres tehnikuma programmu īstenošanas vieta Rankā](#) (Biškopība);
11. [Ogres tehnikuma programmu īstenošanas vieta Vecbebros](#) (Biškopība);
12. [Smiltenes tehnikums](#) (Lopkopība. Veterinārmedicīna.);
13. [Smiltenes tehnikuma Alsviķu struktūrvienība](#) (Dārzkopība);
14. [Vidzemes Tehnoloģiju un Dizaina tehnikums](#) (Augkopība. Lauksaimniecības mehanizācija);
15. [Zaļenieku komerciālā un amatniecības vidusskola](#) (Augkopība).

**Skolas absolventiem vēlam veiksmīgus profesionālās izglītības ceļus
lauksaimniecībā un mežsaimniecībā!**

IZGLĪTĪBAS PROCESS**Kā pamanīt un pilnveidot skolēna karjeras ceļu**

Karjeras izglītība skolā ir realizējama jebkurā priekšmetā, jebkurā mācību stundā. Skolā katru nedēļu notiek karjeras izglītības nodarbības.

Arī ģimenē ir svarīgi izprast un veicināt skolēna karjeras izvēli.

Karjeras izglītība nav tikai karjeras konsultanta un klases audzinātāja ziņā – par to būtu jā rūpējas arī priekšmetu skolotājiem un ģimenes locekļiem. Par karjeras izvēli jā sāk domāt jau uzsākot skolas gaitas. 9. klasē pievērsties karjeras izvēlei jau ir novēloti.

Bērnu vecumposmu īpatnības

Vecāki un vecvecāki jau no mazotnes pamana bērna interesi par vienu vai otru darbības vai mācību jomu. Vienam vairāk patīk zīmēt, citam – būvēt Lego vai dziedāt. Tas ir ceļa iesākums.

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Skolā bērns izpaužas gan mācību stundās, gan dažādās interešu izglītības nodarbībās un ārpusstundu aktivitātēs. Tā ir skolotāja iespēja saskatīt bērna spējas un intereses. Teorētiski jau kopš pagājušā gadsimta 70. gadiem, pētot veiksmīgu karjeras cilvēku dzīves, secinājuši, ka cilvēks nevar būt izcils visās jomās. Tāpēc svarīgi skolēnu virzīt uz to pusi, kur norāda paša bērna spējas un interese darboties vai izzināt.

Sākumskolā, tāpat kā pirmsskolas posmā, bērniem patīk rotaļāties. Taču viņu rotaļas jau pāriet citā līmenī – tās tiek orientētas uz darbu. Vērojot bērnus rotaļās, varam ieraudzīt nodarbes, kas viņiem labāk patīk. Tās var būt saistītas ar viņu interesēm un talantiem, kas nākotnē būtu attīstāmi, piemēram, mūzika, tēlotājmāksla, dejas. Rotaļājoties bērni visbiežāk atdarina tos, kurus uzskata par savām lielākajām autoritātēm – skolotājus, ugunsdzēsējus, policistus u.c. Šajā vecumā ir ļoti svarīgi rosināt izpēti.

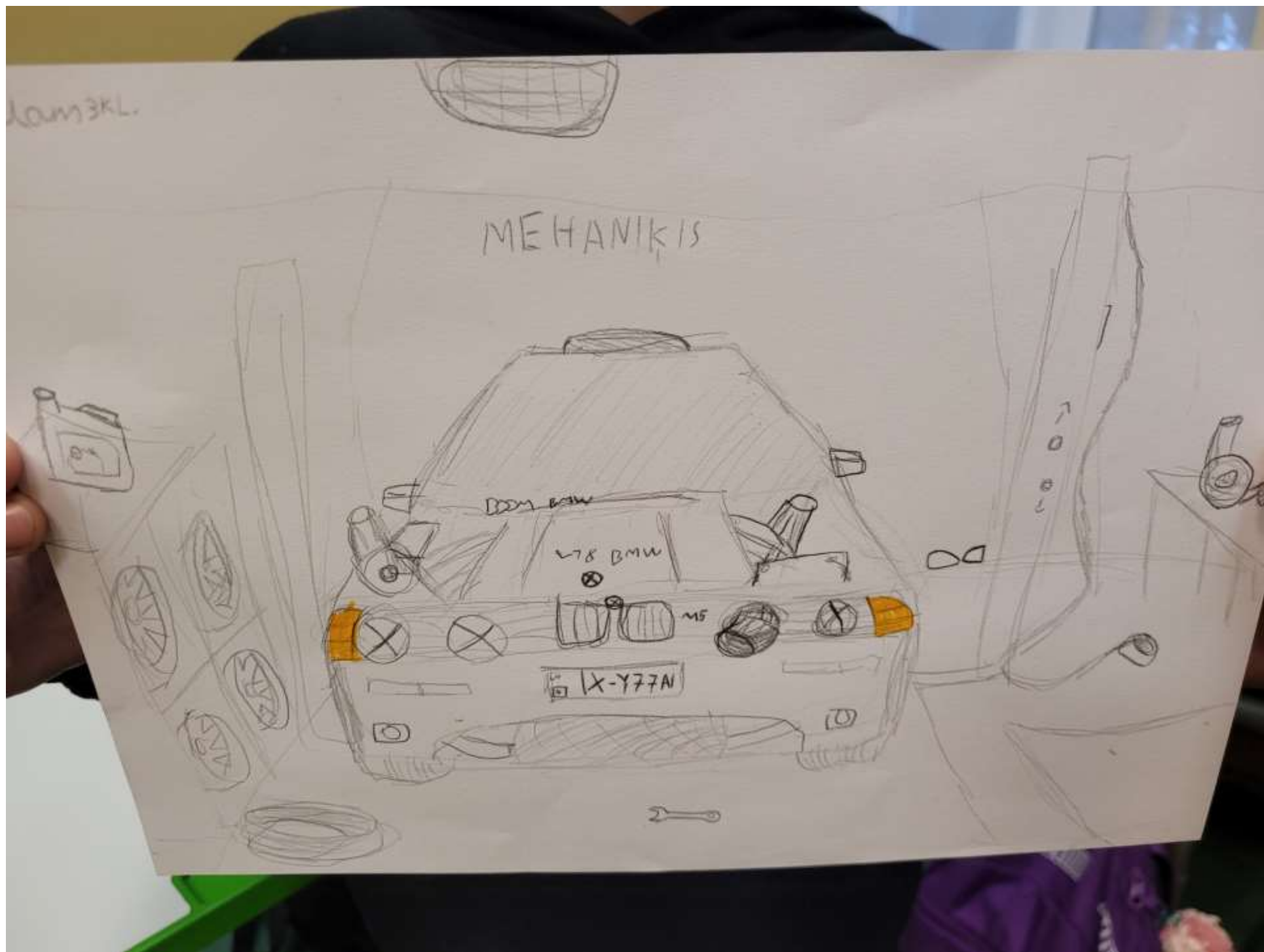

Ja šādā brīdī bērns nesaņem atbalstu, viņš vēlāk, būdams pieaudzis, nepratīs uzticēties un pieņemt kāda cita viedokli vai, gluži pretēji, viņam nebūs pārliecības par sevi – viņš dzīvos pēc apkārtējo lēmumiem un priekšstatiem.

Savukārt pusaudža gados skolēns pieņem pirmos reālos lēmumus par savu nākamo profesiju, karjeru utt., piemēram, izvēlas skolu, turpmāko mācību virzienu un tamlīdzīgi.

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Tas ir pašizziņas posms, savas vietas meklēšanas dzīvē laiks, tādēļ viens no galvenajiem pusaudža jautājumiem ir „Kas es esmu?”. Psihologi definē šo laikposmu par identitātes un lomu apjukuma krīzi. Galvenā problēma tajā ir saistīta ar mēģinājumu novērtēt personīgās identitātes sajūtu. Kas es esmu? Ko es daru šajā pasaulē? Ko es darīšu nākotnē?

Karjeras speciālisti ir noteikuši vairākus būtiskus karjeras plānošanas procesa posmus pusaudža gados:

1. Interēšu posms (vecumā no 11 līdz 12 gadiem): pakāpeniski pieaug pusaudža vajadzība īstenot savu patieso aicinājumu. Pusaudzis sāk atšķirt savas simpātijas un antipātijas. Raksturīgi, ka šīs aktivitātes ir saistītas ar profesionālo jomu.

2. Spēju posms (vecumā no 12 līdz 14 gadiem): pusaudzis sāk apzināties prasības, kas ir saistītas ar noteiktu profesiju, mēģina formulēt savas stiprās puses un piemērotību savam iemīļotajam nodarbību veidam. Pusaudzis sāk apzināties noteiktām profesijām nepieciešamās izglītības un mācību nozīmi.

3. Vērtību posms (vecumā no 14 līdz 15 gadiem): līdztekus iepriekš minētajam, pusaudzis sāk apzināties personīgās attieksmes un mērķu nozīmi profesijas izvēlē. Individīds apzinās, ka dažādi

IZGLĪTĪBAS PROCESS

profesionālo darbību veidi ir saistīti ar viņa iekšējām vērtībām, un saprot, ka dažas profesijas viņam ir vairāk piemērotas.

4. Pārejas posms (vecumā no 16 līdz 17 gadiem): notiek konsolidācija, kad pusaudzis konfrontē sevi ar nepieciešamību pieņemt reālus lēmumus par savu turpmāko profesiju.

Palīgs – karjeras konsultants

Skolā tiek organizētas karjeras nodarbības grupās. Skolēni tiek iesaistīti *Ēnu dienās* un citās karjeras izglītības aktivitātēs.

Aptaujās noskaidrots, ka daudzos gadījumos skolēnu vietā izvēli veic vecāki vai to ietekmē nejaušība un draugu piemērs. Rezultāts ir tāds, ka, beidzot 9. klasi, skolēni ne vienmēr paši apzinās, ko vēlas iesākt tālāk.

Praktiskas idejas - ēnošana

Arī skolas ikdienas mācību darbā ir jāattīsta karjeras prasmes. Skolēnus ir jāaicina atbildēt uz jautājumiem: **ko es gribu, ko es varu un kā es to varu apgūt?**

Veismīgas karjeras izvēles pamatā ir savu vēlmju apzināšanās. Vai pievērsties profesijai, kur var labi nopelnīt, vai darbam, kurš patiesi patīk? Tas ir ļoti nopietns jautājums, uz kuru jārod atbilde. Turklāt vēlmes jāmacās salāgot ar iespējām un savām dotībām.

Virtuālā ēnošana ir ļoti labs veids, kā izpētīt savu nākamo profesiju, un izmantojama jebkurā stundā. Atliek tikai atrast internetā mājaslapas, kuras interesē, un doties aizraujošā piedzīvojumā.

Var ēnot kādu pazīstamu cilvēku, kura profesija un radošā darbība vai panākumi šķiet saistoši, vai meklēt datus par noteiktu profesiju, tās prestižu un iespējām darba tirgū.

Speciālisti iesaka ēnot kādu profesiju. Var veidot intervijas, sazināties ar izvēlētajās profesijas pārstāvjiem – iespēju ir daudz un tās ir dažādas. Pēc tam klasē katrs var pastāstīt, ko atradis, diskutēt par to, kādu ceļu izvēlēties, utt. Skolotāji var izveidot darba lapas, testus vai citus vērtēšanas ceļus, kas palīdzētu izprast skolēna interesi un virzību. Kā izvēlēties, ko ēnot?

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Lai ēnošana būtu maksimāli lietderīga, pirms tās ir ieteicams padomāt – ko īsti es vēlos?

Praktiskas idejas – uzvedinoši jautājumi:

- Kurš mācību priekšmets skolā ir visvieglākais?
- Kurā mācību priekšmetā tu esi labāks par citiem?
- Vai tu piedalies skolas sacensībās vai olimpiādēs?
- Vai tev ir papildu nodarbības pēc stundām, piemēram, interešu pulciņi?
- Kuri mācību priekšmeti skolā tev patīk visvairāk?
- Kuri mācību priekšmeti skolā tev patīk vismazāk?
- Ko tu mācies vislabprātāk un ātrāk?
- Ko tu nosauktu par savu lielāko panākumu skolas gados?
- Kurš mācību priekšmets ir visgrūtākais un aizņem visvairāk laika?
- Ar ko tu nodarbojies brīvajā laikā?

Praktiskas idejas – novērtējam skolēna tipu

Pētnieki uzskata, ka cilvēka personība un vides faktori nolemj viņu noteiktam darbam. Darba izvēle ir personīgo interešu un darba tirgus piedāvāto iespēju apvienošana.

Profesionālajā jomā pētnieka Džona Holanda pašizpētes tests nosaka sešus galvenos personības tipus un sešus tiem atbilstošus profesionālās vides pamattipus. Dominējošo personības tipu kombinācijas veido jaukta tipa personību.

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Tiek izšķirti vairāki dominējošie personības tipi.

Praktiskais tips

Šiem cilvēkiem patīk strādāt ar darbarīkiem un mehānismiem. Viņiem ir praktiskas iemaņas tehnikas jomā. Šī tipa cilvēkiem nepieciešama praktiska izglītība, tehniska vai mehāniska darba prasmes. Viņi ir, piemēram, lauksaimnieki, elektriķi.

Intelektuālais tips

Šiem cilvēkiem patīk nodarboties ar abstraktiem jautājumiem, izstrādāt teorijas un modeļus. Viņi cenšas izprast apkārtējo pasauli un meklē patiesību. Viņiem ir matemātiskas un zinātniskas prasmes. Viņi ir, piemēram, biologi, fiziķi, ķīmiķi, medicīnas tehnologi.

Mākslinieciskais tips

Šī tipa pārstāvji dod priekšroku radošām aktivitātēm, kurās var izpausties. Viņiem patīk radīt idejas un koncepcijas. Izpaužas mākslinieciskās prasmes – literārās, muzikālās un tēlotājmākslas prasmes. Raksturīgās īpašības: radošums, iztēles bagātība, izteikts estētisms. Viņi ir mūziķi, gleznotāji, interjera dizaineri, aktieri.

Sociālais tips

Šā tipa pārstāvji vēlas palīdzēt citiem, sniegt informāciju un zināšanas. Viņiem ir labi attīstītas starp personiskās prasmes. Raksturīgās īpašības: orientācija uz sadarbību, empātija un pacietība. Šī tipa pārstāvju profesijas ir skolotājs, psihologs, sociālais darbinieks.

Uzņēmīgais tips

Šī tipa cilvēkiem patīk sadarboties ar citiem, darbam jābūt orientētam uz peļņu. Viņiem ir līderu spējas un komunikācijas prasmes. Raksturīgās īpašības: enerģiskums, runīgums, pašpaļāvība. Šī tipa cilvēku nodarbošanās ir tirdzniecības pārstāvji, vadītāji, uzņēmēji.

Konvencionālais tips

Šā tipa cilvēki izvēlas darbu ar informāciju, tās sakārtošanu, strukturizēšanu. Viņiem ir biroja darba un grāmatvedības prasmes. Viņiem raksturīga organizētība, praktiskums un pakļāvīgums. Strādā par grāmatvežiem, kasieriem, banku ierēdņiem, sekretāriem.

Rakstā izmantoti metodiskie materiāli no Valsts izglītības attīstības aģentūras izdotā apkopojuma **Mans bērns izvēlas karjeru.**

Solvita Cukere, karjeras izglītības speciāliste

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Jauniešiem svarīgi prast rīkoties ar naudu

Arī karjeras izglītības nodarbībās, sadarbībā ar Latvijas Bankas izstrādāto interneta resursu *naudasskola.lv*, tiek organizētas izglītojošas aktivitātes finanšu prasmju veidošanai skolēniem. Prasme saprātīgi rīkoties ar finansēm ikvienam ir ļoti svarīga visā dzīves laikā.

Skolas gados ir svarīgi jauniešiem attīstīt gan sociālās, gan finanšu un uzņēmējdarbības prasmes. Tās mērķis ir iedvesmot bērnus un dot pārliecību, ka tieši viņi ir savas dzīves veidotāji un spēj, pielietojot visas savas prasmes, pieņemt patstāvīgus lēmumus.

Šī sadarbības programma ļauj bērniem pašiem domāt un aktīvi darboties - gan strādājot individuāli, gan pa pāriem, gan komandās. Tādā veidā attīstot komunikācijas, sadarbības, prezentēšanas un argumentācijas prasmes. Prasmes, kas nepieciešamas ikvienam ikdienas un darba dzīvē.

Jau no sākumskolas bērni ir jā māca krāt un tērēt naudu atbildīgi, kā arī veidot izpratni par budžetu un, pētot dažādas profesijas, domāt par savu nākotnes karjeru, iemēģinot roku arī uzņēmējdarbībā. Pedagoģs dod uzdevumu un reizēm pat nevar zināt, uz kuriem tas aizvedīs, jo bērni ir ļoti radoši un katrs var izpausties!

Mācību procesā ir svarīgi bērniem uzskatāmi nodemonstrēt naudas vērtības atšķirības un ļaut pašiem iemēģināt roku, piemēram, ģimenes svinību pirkumu, fiksēta budžeta ietvaros, plānošanā.

Ieteikumi, kā bērnam var palīdzēt veidot izpratni par naudas vērtību:

Iesaistiet bērnu ģimenes sarunās par naudu. Naudas vērtības izpratne sākas ar ikdienišķu apspriešanos, kāpēc mammai un tētim jāiet uz darbu, kāpēc bez vajadzības nevajag tērēt elektrību vai ūdeni u.tml. Sapratni par naudas vērtību labi veido diskusija par to, kā un uz ko ietaupīt, lai atrastu brīvus līdzekļus kāda bērna sapņa piepildījumam.

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Vizualizējiet naudas vērtību. Pārtulkojiet naudas summas bērnam saprotamos jēdzienos, piemēram, cik picu vērts ir ikmēneša mājokļa elektrības rēķins, nodemonstrējiet, cik daudz pārtikas ir iespējams nopirkt par 10 eiro.

Spēlējiet naudas spēles - pašu izdomātas, galda spēles, datorspeles un spēles viedtālrunos, kas parāda naudas spēju izteikt visu citu preču un pakalpojumu vērtību. Sāciet ar veco, labo spēlēšanu veikalos, rotaļlietām nosakot cenu un mācot bērnam piemeklēt pirkuma summai atbilstošu monētu kombināciju. Spēlēs iespēju robežās izmantojiet īstu naudu, veicinot monētu atpazīšanu.

Mācieties matemātiku ar monētām. Saskaitīšanas, atņemšanas, dalīšanas un noapaļošanas darbības ir lieliski apgūstamas ar monētām, vienlaikus apgūstot matemātiku un naudas vērtību.

Dodiet priekšroku skaidrai naudai, bērnu klātbūtnē norēķinoties par pirkumu - maksāšana ar bankas karti ir pārāk abstrakta, lai bērns apgūtu naudas vērtību. Stāstiet par norēķinu karšu un bankomātu lomu - tie ir moderns naudas maciņš nevis pats naudas avots.

Ļaujiet bērnam pašam norēķināties veikalā. Atsevišķi no kopējiem pirkumiem ļaujiet bērnam pašrocīgi samaksāt par izvēlētu preci. Kopīgi pārrēķiniet preces cenu, samaksāto summu un izdoto atlikumu.

Dodiet bērnam kabatas naudu - rīcība ar to dos labu pieredzi. Skolas vecumā ir ieteicams bērnam piešķirt nelielu, iepriekš norunātu iknedēļas kabatas naudu, kuras tērēšanu atstājat bērna ziņā.

Ļaujiet bērnam izdarīt pirkumus un pārrunājiet pirkuma piemērotību, cenu un kvalitāti. Rīkošanās ar savu kabatas naudu būs vislabākā skola naudas vērtības izpratnes veidošanā.

Solvita Cukere, Karjeras izglītības speciāliste

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Skolēni Jelgavas Tehnikumā pulciņos var iepazīt profesijas

Lai iepazītu profesijas, kuras var apgūt Jelgavas tehnikumā, 7.–9. klašu skolēniem arī martā ir iespēja tehnikumā bez maksas apmeklēt profesionālos interešu pulciņus. Katrā no pulciņiem iespējams pievienoties kopumā astoņām pusotras stundas garām tikšanās reizēm, kurās skolēni gūst ieskatu konkrētajā specialitātē.

“Mūsu mērķis ir palīdzēt pamatskolu audzēkņiem iepazīt interesējošo profesiju – darboties praktiski, redzēt profesijas pārstāvja veicamos uzdevumus,” stāsta Jelgavas tehnikuma karjeras konsultante Sarmīte Vaice.

Tehnikuma profesionālo interešu pulciņu nodarbības notiek vienu reizi nedēļā no pulksten 15.30 līdz 17.10 Pulkveža Oskara Kalpaka ielā 37. Tie pieejami bez maksas un sniedz iespēju apgūt zināšanas un pamatprasmes deviņās specialitātēs: mēbeļu galdnieks, inženiersistēmu būvtehniķis, automehāniķis, datortehniks, viesmīlis, viesmīlības pakalpojumu speciālists, programmēšanas tehniķis, apdares darbu tehniķis un sausbūves tehniķis.

Būtiski uzsvērt, ka skolēni var iesaistīties tik nodarbībās, cik viņiem ir nepieciešams profesijas izzināšanai.

Taču, ja profesija ir saistoša un apmeklēta lielākā daļa nodarbību, pulciņa noslēgumā dalībnieks saņem apliecību, kas sniedz priekšrocības iestāties tehnikumā gadījumā, ja ir vairāki pretendenti ar vienādām sekmēm.

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Jāpiebilst, ka dalība pulciņos ir iepriekš jāpiesaka. Lai pieteiktos dalībai pulciņā un iegūtu papildu informāciju, interesenti aicināti sazināties ar Sarmiti Vaici pa tālruni 29388356 vai e-pastu karjera@jelgavastehnikums.lv.

Raksts tapis sadarbībā ar Jelgavas Tehnikumu

Velosipēdistiem ķiveres turpmāk obligātas līdz 16 gadiem, elektroskūteru vadītājiem – līdz 17

Valdība atbalstījusi Satiksmes ministrijas ierosinājumu, ka aizsargķiveres turpmāk obligāti jālieto arī jauniešiem, kuri brauc ar velosipēdu vai elektroskrejriteni.

Nosakot šo prasību, balstās uz mediķu un policijas rekomendācijām un statistiku par gūtajām traumām.

legaumē!

- Aizsargķivere turpmāk obligāta velosipēdistiem līdz 16, elektroskrejriteņu vadītājiem – līdz 17 gadu vecumam.
- Elektroskrejriteņiem noteikts maksimālais ātrums – 25 km/h.
- Velojoslas varēs atdalīt ar paaugstinātu apmali.
- Elektroskrejriteņu un velosipēdu vadītājiem priekšroka ir tikai dzīvojamā zonā.
- Šo transportlīdzekļu vadītājiem aizliegts braukt pa pretējā virziena brauktuvi.

Raksts tapis sadarbībā ar Satiksmes ministriju

IZGLĪTĪBAS PROCESS

Ēnu diena – 4.aprīlī

Ēnu diena ir pasaulē atpazīstama karjeras izglītības programma 1.-12. klašu skolēniem, kuras laikā skolēni apmeklē kādu darba vietu un 4 – 6 stundu garumā vēro interesējošās profesijas pārstāvja darba ikdienu.

Ēnu dienas mērķis ir iepazīstināt skolēnus ar dažādu profesiju un nozaru prasībām, lai palīdzētu jauniešiem izvēlēties profesiju un atbilstoši sagatavotos darba tirgum.

Šī ir programma, kas jau daudzus gadus sekmīgi iekļauj izglītības procesā karjeras jautājumus, rosinot jauniešus plānot savu nākotni jau skolas laikā. Veidojot sadarbību starp skolu, sabiedrību un darba vidi. *Ēnu diena* sekmē jauniešu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū nākotnē.

ĒNU DIENA ŠOGAD NORISINĀSIES 4. APRĪLĪ.

- **19. – 21.marts** Uzņēmumi apstiprina ēnotājus savām vakancēm. Neapstiprinātos pieteikumus sistēma automātiski noraida.
- **25.marts** Nejaušais Ēnotājs / garantētā iespēja - skolēnu pieteikšanās uz brīvajām vakancēm tikai tajos uzņēmumos, kuri ir piekrituši uzņemt motivētos skolēnus, kuri nav apstiprināti 1., 2. un 3. iespējā. Piesakoties brīvajai piedāvātajai vakancei, skolēns automātiski kļūst par piedāvātās vakances Ēnotāju.

Aicinām izglītojamus savlaicīgi pieteikties uz sev interesējošām profesijām interneta vietnē <https://enudiena.lv/>

Solvita Cukere, karjeras izglītības speciāliste